

ELU projekt

Organisatsioonikäitumise terminite eestistamine III

Portfoolio

Grupp A, B ja C

Tallinn 2022

Sisukord

1. Projekti aruanne	3
1.1. Projekti lähteülesanne	3
1.2. Probleemi olulisus	3
1.3. Tegevuste kirjeldus	4
1.4. Projekti jätkusuutlikkus	4
1.5. Tulemuste kokkuvõte ja lisad	5
2. Projekti ajakava	6
3. Projekti tegevuskava	8
4. Meediakajastus	13
5. Rühmaliikmete õpikogemuse refleksioon	14
6. Lisad	15
6.1. Lisa 1	15
6.2. Lisa 2	16
6.3. Lisa 3	17
7. Kasutatud kirjandus	19

1. Projekti aruanne

1.1. Projekti lähteülesanne

Projekti eesmärgiks on teaduslike allikate kaudu otsida varem eestistamata ingliskeelseid organisatsioonikäitumise termineid ning anda neile eestikeelne vaste.

Plaanis on terminid defineerida mõlemas keeles ning neile leida mõlemakeelsed sünonüümid, kasutades teaduslikke allikaid. Allikate leidmisel ei kasutata üliõpilastöid.

Kogu protsessi jooksul kasutame Ekilexi sõnaveebi, kuhu lisame sobivad eestistatud terminid. Sõnad leiavad ka meediakajastust projekti lõpus ning meie lootuseks on, et neid hakatakse tulevikus organisatsioonikäitumise nähtuste kirjeldamisel kasutama.

Projekt on ühiskonnale oluline, sest organisatsioonikäitumise raames kasutatakse tihti ingliskeelseid väljendeid, seda seetõttu, et paralleelseid eestikeelseid termineid ei eksisteeri. Eestistatud terminid annaksid sellele valdkonnale ja eesti keelele palju praktilisust juurde.

1.2. Probleemi olulisus

Organisatsioonikäitumise eestikeelne terminoloogia on napp, mistõttu kasutatakse tihtipeale ingliskeelseid vasteid, mis võivad eesti keeles kõlada kohmakalt või eksitavalt. Üliõpilastöid sirvides jäi ka silma terminite ebajärjekindel kasutus, nt terminite juhtimine ja eestvedamine kasutamise sünonüümidenä. Lisaks eestikeelses kontekstis kasutatakse ingliskeelseid väljendeid, kasutatakse terminite otsetõlget või jäetakse termin tõlkimata, ühe termini kohta võib olla kasutusel mitu alternatiivset eestikeelset vastet, mis tekitab segadust. Sellest tingitult tuleks organisatsioonikäitumise eestikeelset terminoloogiabaasi laiendada/täiendada.

1.3. Tegevuste kirjeldus

Iga rühma lõppeesmärgiks oli luua vähemalt 20 eestikeelset organisatsioonikäitumise terminit ning sisestada need Ekilexi keskkonda. Eesmärgini jõudmiseks peeti projekti jooksul nii üld- kui ka rühmasiseseid koosolekuid - enamjaolt veebikeskkonnas. Esimeste kohtumiste jooksul pandi paika tööjaotus ning koostati tegevuskava, mille järgi hakati edasist tööd koordineerima.

Projekti algfaasis oli rühmaliikmetel palju iseseisvat tööd, et otsida piisava varuga tõlgitavaid termineid (ca 60 terminit) ning peale juhendajate tagasisidet töötati rühmades 30-40 terminiga põhjalikumalt. Termineid

tõlkides tuli esmalt teaduskirjandusega tutvuda ning võrrelda terminite seletusi erinevatest allikatest. Terminite seletus pidi olema võimalikult lühike, aga täpne. See-eest eestikeelseid vasteid leides võis olla loominguiline - see vajab ka kõige rohkem koostööd, et mõelda välja sobivaim vaste. Projekti jooksul anti tehtud tööle nii teiste rühmade kui ka juhendajate poolt tagasisidet, mille järgi viisid rühmaliikmed sisse parandusi. Peale terminitega tegelemise tuli projekti käigus osaleda vahekaitsmisel ja täita vahekokkuvõtte ankeet - seda tegid kõik kolm rühma eraldi. Portfoolio koostamisel ning lõpukaitsmisel osalesid kõik 18 rühmaliiget koos.

1.4. Projekti jätkusuutlikkus

Otselaenude kasutamine on meie ühiskonnas muutunud aina populaarsemaks - selline tegevus aitab tekitada kuuluvustunnet euroopalikku kultuurisüsteemi. Samas toob see probleeme meie enda eesti keele hoidmisega kuna kasutusele on võetud erinevaid laenatud termineid, mis ei ole leidnud eestikeelset vastet (Kasik, 2004).

Üks kerkivateks probleemideks on ka võõrsõnade ja tsitaatsõnade mass, mis pidevalt peale kerkib ning mida ei jõuta eestistada. Osadest ingliskeelsetest terminitest on tehtud tõlkelaenud nagu: *girlfriend*-tüdruk sõber, *homepage*-koduleht jne. (Kasik, 2004).

Peale üldkeele sõnade on vaja ka ühiskonnale anda edasi võimalikult lihtsustatud eestistatud terminid teatud valdkondades (nt arstiteadus, organisatsioonikäitumine, õigusteadus jne). Selleks, et eestikeelne termin tekiks, on vaja see enne emakeelde ümber tõlkida, sest termin tekib tavaliselt keelde tõlkimise käigus (Tõlkimise tahud, 2017).

Selle tõttu on ELU projekt "Organisatsioonikäitumise terminite eestistamine" oluline panus ühiskonda, et kiirendada terminite eestistamise protsessi kiiresti muutuv maailmas.

1.5. Tulemuste kokkuvõte ja lisad

A-rühma eesmärgiks oli eestistada organisatsioonikäitumise termineid kasutades teaduslikke allikaid ning kanda need projekti lõpus Ekilexi veebikeskkonda. A-rühma individuaalseks eesmärgiks oli eestistada 20 eestvedamisega seotud terminit, millest Ekilexi jõudis 15 terminit. Eesmärgi saavutamiseks jagasime projekti alguses rollid ja panime paika tegevuskava (lisa 3), mis aitas organiseerida grupitööd.

B-rühma eesmärgiks oli teaduslike allikate kaudu otsida varem eestistamata ingliskeelseid

organisatsioonikäitumise termineid ning anda neile eestikeelne vaste. Meie rühma individuaalseks eesmärgiks oli luua minimaalselt 21 personalijuhtimisega seotud terminit, leida nendele eesti- ja ingliskeelsed selgitused ning parim võimalik eestikeelne vaste. Püstitatud eesmärk said saavutatud ning 24 personalijuhtimisega seotud terminit lisati Ekilexi. Eesmärgini jõudmiseks järgisime projekti alguses koostatud tegevuskava ja rollide jaotust (lisa 1).

C-rühma esimeseks vahe-eesmärgiks oli ära jagada grupi rollid. Lähtudes nendest rollidest, otsisime organisatsioonikäitumise valdkonda kuuluvaid termineid, mis vajaksid eestistamist. Põhiline eesmärk oli saada inimese kohta vähemalt 20 terminit, millest alles jäid 16 terminit, mis kajastusid ka Ekilex'is. Protsessi käigus oli meil tugev tiimitöö ning lisaks üksi terminitega tegelemisele vahetasime ka omavahel termineid ning arutasime, millised terminid vajaksid paremaid vasteid jne. Lõppkokkuvõttes jäime oma tulemustega rahule.

2. Projekti ajakava

Tähtaeg	Tegevus	Vastutav isik või rühm
04.10	Üldkohtumine juhendajatega; tagasiside juhendajatelt planeeritavale ajakavale ja rollijaotustele rühmas.	Rühm
14.10	Terminid valitud	Rühm
18.10, 18:00	Kolmas kohtumine	Rühm
19.10	Vahekokkuvõte valmis + esitatud	Rühm
23.10	Esitlus valmis	
26.10, 17:00-19:00	Seminar	Rühm
	Terminite tõlkimine	Rühm
02.11	Neljas kohtumine	Rühm
	Jooksev töö	Rühm
	Jooksev töö (täpsustamisel)	Rühm
?	Viies kohtumine	Rühm
?	Kuues kohtumine	Rühm
Detsember	Refleksiooni ja portfoolio	Individuaalne; rühm

	esitamine	
Jaauar	Lõppseminar	Rühm

3. Projekti tegevuskava

Tegevuse nimetus ja lühikirjeldus	Toimumise aeg (kuu täpsusega)	Sidusgrupp	Vastutav isik või rühm (nimi+eriala)
Grupi juhtimine (tähtaegadest kinni pidamise kontrollimine, töö tulemuste esitamine ja õigetesse kohtadesse üles laadimine)	Oktoober, november, detsember		Stiina-Maris (haldus- ja ärikorraldus), Sille (organisatsioonikäitumine), Annabel (psühholoogia)
Meediakajastus, rühma tugi	Oktoober, november, detsember		Rene (psühholoogia), Alice (Referent-toimetaja), Eve (sotsiaaltöö), Kristjan (psühholoogia), Roose Maria (psühholoogia)
Esitluste koostamine ja esitlemine	Oktoober, november, detsember, jaauar		Ivar (organisatsioonikäitumine), Anabella (Euroopa nüüdiskeeled ja kultuurid), Kristjan (psühholoogia), Annabel (psühholoogia)

<p>Tabeli õigsuse kontrollimine ja toimetamine (allikaviited, selgitused ja nende tõlge, sünonüümide õigsus)</p>	<p>Oktoober, november, detsember</p>		<p>Riin (psühholoogia), Roose Maria (psühholoogia), Eva (reklaam ja suhtekorraldus), Sille (organisatsioonikäitumine), Mari-Anni (psühholoogia), Anabella (Euroopa nüüdiskeeled ja kultuur), Kersti (Kirjalik tõlge), Elerin (infoteadus), Elina (Kirjalik tõlge), Alice (Referent-toimetaja), Eve (sotsiaaltöö)</p>
<p>Tulemuste ekilex.ee'sse kandmine</p>	<p>Detsember</p>		<p>Anita (kirjalik tõlge), Kersti (kirjalik tõlge), Elerin (infoteadus)</p>
<p>Portfoolio koostamine</p>	<p>Detsember</p>		<p>Meeri (psühholoogia), Mari-Anni (psühholoogia), Kristjan (psühholoogia)</p>
<p>Projekti vahekokkuvõtte faili täitmine</p>	<p>Oktoober</p>		<p>Roose Maria (psühholoogia), Eva (reklaam ja suhtekorraldus), Sille (organisatsioonikäitumine), Mari-Anni (psühholoogia), Anabella (Euroopa nüüdiskeeled ja kultuur), Kersti (Kirjalik tõlge), Elerin (infoteadus)</p>

4. Meediakajastus

ELU projekti terminoloogiat kajastame Ekilexis, mis on Eesti Keele Instituudi sõnastiku- ja terminibaasisüsteem, mille andmeid kuvatakse keeleportaalis Sõnaveeb. Projekti käigus lõime blogi ja facebooki lehe "EestikeelElab", kuhu paneme üles blogipostituse, mille kirjutame lühidalt projektist ja sõnadest, mille lisasime Ekilexi, lisaks lõime projekti käigus *Facebooki* lehe "EestikeelElab" milles jagame blogipostitust, mida tulevikus jagame teistes eesti keele gruppides.

Jõudmaks eriala inimesteni ja spetsialistideni kajastame lähi kuudel ELU projekti terminoloogiat Äripäeva Personaliuudised.ee portaalis uudiskirjana, kus kirjutame tänapäeva terminoloogia probleemidest ja terminitest, mida välja valisime. Uudiskirja jagame koostöös Eesti HR seltis ja Eesti Personalijuhtimise Ühinguga ehk PAREga, mis on Tööandjate Keskliidu liige ning kuulub Euroopa Personalijuhtimise Assotsiatsiooni EAPM sotsiaalmeedias ja LinkedIn-s. Jõudmaks rohkemate inimesteni jagame terminoloogiat grupiliikmete organisatsioonides, kus nad töötavad näiteks töötukassa ja raamatukogud.

5. Rühmaliikmete õpikogemuse refleksioon

Rühmatöö toimima saamine võttis A-rühmal alguses natukene aega, mis suuremale osale liikmetest ei tulnud üllatusena. Peamiseks väljakutseks just rühmatöö juures oli see, et rühmaliikmed ei olnud varem kohtunud ning suhtlus toimus veebikeskkonnas, mis pärssis grupidünaamika kujunemist: "Veebikeskkonnas grupidünaamika hoidmine ja inimeste tundmaõppimine on oluliselt aeganõudvam ja suurem pingutus, kuna puudub silmside ja kehakeel, mis tavaliselt räägib inimese kohta üpris palju. Seetõttu ka nende inimeste tugevustele panustamine ja nõrkuste toetamine märksa keerulisem."

Töö sisuline pool valmistas A-rühmas raskusi neile sattunud teema tõttu (eestvedamine). See oli mitmele liikmele täiesti uus teemavaldkond ning tööd tuli teha kõvasti, et leida sobivad terminid ning nende tõlkimiseks sobilikud akadeemilised materjalid. Selleks, et eesmärkideni jõuda kasutasid nad ajaplaneerimist ja rühmatöö sai toimima tänu juhendajate toele ning motiveerimisele. Kokkuvõtteks oli A-rühm meeskondliku tööga rahul, kuna meeskonna liikmed olid aktiivsed ja pingutati ühtse eesmärgi nimel.

Sarnaselt A-rühmale läks ka B-rühmal aega, et erinevate valdkondade inimeste vahel saada koostöö toimima - päris kena väljakutse. Grupisiselt jaotuti kaheliikmelistesse tööühmadesse, et arutada termine üle ja otsida parimaid tõlkevariante. Kui töö käigus tekkis lisaülesandeid, mida ei olnud algsest kokkulepitud, siis võttis keegi selle vabatahtlikult enda kanda. Viimased kaks nädalat olid kõige pingelisemad, aga grupina jõuti ikkagi soovitud lõpptulemuseni ja peeti tähtaegadest kinni. Algseks eesmärgiks oli B-rühmal saada 21 „OK“ märkega terminid ning lõpptulemusena saadi kokku 24 Ekilexi sobivat terminid, millega ületati püstitatud eesmärk. Ühiselt tunni, et projekt andis hea kogemuse nii tõlketöös kui ka meeskonnatöös ja uusi teadmisi organisatsioonikäitumise valdkonnas.

C-grupp iseloomustas projektis osalemist kui väga põnevat kogemust, nii grupidünaamika kui eesmärkide seisukohast. - kes võttis, mis rolli ja kuidas tekkisid eestvedajad ning järgijad. Samuti meeldis neile jälgida, kuidas erinevad inimesed suhtuvad ja tegutsevad lähenevate tähtaegade osas. Grupidünaamika toimus väga hästi - leiti koosolekuteks sobivad ajad, üksteist osati kuulata ning mõista ja rollid jagunesid samuti sujuvalt. Hoolimata rollidest, pakuti vajadusel tuge, ükskõik mis ülesannete lahendamiseks.

Töö sisulise poole pealt üllatas grupiliikmeid kõige enam ajamaht, mis terminite loomiseks kulub. Isegi

tõlketöoga varem kokku puutunud rühmaliikmed ei suutnud hinnata seda, kui palju tööd kulub sellele, et tähendusväli saaks kaetud ning vaste oleks lühike, kuid arusaadav. Lisaks osutus oodatust keerulisemaks leida ingliskeelsele terminile täiesti uus eestikeelne vaste. Siiski jäädi ühiselt projekti valikuga igal juhul rahule.

6. Lisad

6.1. Lisa 1

21.09.2022 - I üldkohtumine ülikoolis	sissejuhatus, projekti tutvustus, rühmadeks jagamine
30.09.2022 - B rühma virtuaalne kohtumine	Tutvumine, ajakava ja rollide jaotamine. Iga rühmaliige otsis välja vähemalt 10 sõna, mida võiks ELU projekti raames tõlkima asuda. Kohtumise käigus leppisime kokku vahenädala esitluse kuupäeva ja registreerisime grupi. Lisaks leppisime kokku, et fookus on personalijuhtimisega seotud terminitel. Omavaheline suhtlus toimub <i>Facebooki</i> vestluse ja <i>Google Meet</i> 'i kaudu.
04.10.2022 - II üldkohtumine (virtuaalne)	ELU tegevuskava, rühmadel on rollid ja esmased plaanid läbi mõeldud
13.10.2022 - B rühma virtuaalne kohtumine	Selleks ajaks on igaüks oma välja pakutud sõnadest süvitsi tegelenud 4 sõnaga. Kohtumisel vaatame kõik välja valitud sõnad üheskoos üle ning anname teineteisele tagasisidet.
18.10.2022 - III üldkohtumine (virtuaalne)	Selleks ajaks peavad fookusteemad ja esimesed märksõnad valitud olema. Vaatame need üheskoos üle.
26.10.2022 - vahekokkuvõte/vaheseminar	Nädal enne ehk 19.10.2022 tuleb esitada vahekokkuvõte (eraldi vorm täita).

01.11.2022 - IV kohtumine juhendajatega (ainult B rühm)	Selleks ajaks peab igal rühmal olema kogemus 1-3 termini kohta (eestikeelne vaste, definitsioon, sisukirjeldus jne nagu ette antud tabelis).
Kuupäev selgumisel - V üldkohtumine	Selle toimumine sõltub rühma vajadusest. Kui kõik on hästi, võib selle kohtumise ära jätta.
VI üldkohtumine	Projektitöö võiks peaaegu valmis olla ning kohtumise käigus vaadatakse see koos juhendajatega üle.
Detsember 2022 - jaanuar 2023	Lõpparuande koostamine ja lõpuseminaril osalemine.

6.2. Lisa 2

Tähtaeg	Tegevus	Vastutav isik või rühm
04.10	Üldkohtumine juhendajatega; tagasiside juhendajatelt planeeritavale ajakavale ja rollijaotustele rühmas.	Rühm C
14.10	Terminid valitud	Rühm C
18.10, 18:00	Kolmas kohtumine	Rühm C
19.10	Vahekokkuvõte valmis + esitatud	Rühm C
23.10	Esitlus valmis	
26.10, 17:00-19:00	Seminar	Rühm C
	Terminite tõlkimine	Rühm C
02.11	Neljas kohtumine	Rühm C

	Jooksev töö	Rühm C
	Jooksev töö (täpsustamisel)	Rühm C
23.11	Viies kohtumine	Rühm C
12.12	Kuues kohtumine	Rühm C
Detsember	Refleksiooni ja portfoolio esitamine	Individuaalne; rühm C
Jaanuar	Lõppseminar	Rühm C

6.3. Lisa 3

Tegevused	Tähtaeg	Vastutajad
Suhtluskanalite sisseseadmine	17.09.2022	Alice
Projekti tegevuskava koostamine ja ülesannete jagamine	30.09.2022	tiim
Projekti tegevuskava esitamine	03.10.2022	Annabel
Teine kohtumine (Zoomis) 18:00	04.10.2022	tiim+juhendajad
Erialase kirjanduse läbivaatamine	14.10.2022	tiim
Kasutajakonto loomine Ekilexi	15.10.2022	Elerin
Ingliskeelsete terminite leidmine (vähemalt 20 tiimi peale)	15.10.2022	tiim
Ingliskeelsete terminite definitsioonid ja seletused (20 terminit tiimi peale)	15.10.2022	tiim
Vahekokkuvõtte koostamine/vormistamine	16.10.2022	tiim

Vahekokkuvõtte esitamine	18.10.2022	Elerin
Kolmas kohtumine, vahekokkuvõtte esitlemine (kohapeal) 17:00 S-240	25.10.2022	tiim
Ingliseelsete terminite leidmine (kokku 40-50)	27.10.2022	tiim
Terminite sorteerimine, läbiarutamine (nt eestikeelsete vastete olemasolu, teemakohasus); vähemalt 20 konkreetse termini väljavalimine	29.10.2022	tiim
Neljas kohtumine (Zoomis)	31.10.2022	tiim
Eestikeelsete vastete väljapakumine	Novembri algus - keskpaik	tiim
Viies kohtumine (Zoomis)	vajadusel	tiim
Loend teemakohastest terminitest eesti ja inglise keeles, koos eestikeelse vaste ja lühikirjeldustega	Novembri keskpaik	tiim
Kuues kohtumine (Zoomis)	November	tiim
Töö lõplik vormistamine ja korrektuur	Novembri lõpp	tiim
Ekilexi sisestamine		Elerin
Lõpparuanne	Detsembri	tiim
Tulemuste esitamise seminar (kohapeal)	Jaanuar	tiim

7. Kasutatud kirjandus

Kasik, R. (2004). Muutuv meedia-muutuv keel. *Oma Keel*, 2, 5-14.

https://www.emakeeleselts.ee/omakeel/2004_2/Kasik.pdf

Eesti Keele Instituut (2017). Tõlkimise tahud. Tallinn: EKSA.

<http://eurokeelehoole.eki.ee/documents/compendiums/4de1c86bf768725c5edc18c87f84098f.pdf>